

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu E. B.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na 15

października 2023 r.,

przy udziale:

1) Prokuratora Generalnego,

2) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2023 r.,

**pozostawia protest bez dalszego biegu.**

## UZASADNIENIE

E. B. wniosła protest przeciwko ważności referendum do Sądu Okręgowego w Krakowie w dniu 23 października 2023 r. (data prezentaty), następnie został on przesłany do Sądu Najwyższego 9 listopada 2023 r. Protest ten wpłynął do Sądu Najwyższego 13 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm., dalej: „u.r.o.”), protest przeciwko ważności referendum wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu przeciwko ważności referendum stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2408, dalej: „k.wyb.”).

Ogłoszenie wyniku referendum przeprowadzonego 15 października 2023 r. nastąpiło 18 października 2023 r. w Dzienniku Ustaw, poz. 2236. Oznacza to, że siedmiodniowy termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum rozpoczął bieg 19 października 2023 r. i upłynął z dniem 25 października 2023 r.

Tymczasem w niniejszej sprawie protest referendalny wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 13 listopada 2023 r., a zatem już po upływie terminu do wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum.

Bez znaczenia dla oceny terminowości złożenia protestu jest przy tym fakt, że przesyłka zawierająca przedmiotowy protest została nadana w placówce operatora pocztowego w dniu 21 października 2023 r. Korespondencja ta nie została bowiem zaadresowana do Sądu Najwyższego, a do Sądu Okręgowego w Krakowie. Protest wnosi się zaś do Sądu Najwyższego bez pośrednictwa innych organów, a zachowanie terminu do wniesienia protestu bada się, uwzględniając datę nadania pisma bezpośrednio do Sądu Najwyższego w polskiej placówce operatora publicznego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 listopada 2011 r., III SW 162/11).

Termin do złożenia protestu upłynął zatem 25 października 2023 r., natomiast pismo z Sądu Okręgowego w Krakowie zostało nadane 9 listopada 2023 r. i wpłynęło do Sądu Najwyższego 13 listopada 2023 r.

Protest wniesiony z naruszeniem terminu to zarówno protest przedwczesny, czyli złożony przed dniem ogłoszenia wyników wyborów (wyniku referendum), jak i protest spóźniony, czyli wniesiony po upływie tego terminu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 grudnia 2019 r., I NSW 80/19; 20 listopada 2019 r., I NSW 219/19).

Protest przeciwko ważności referendum należało uznać za spóźniony, ponieważ został złożony po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw, co stanowi naruszenie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.

Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu (art. 243 § 1 k.wyb.). Protest niespełniający warunków z art. 241 k.wyb., to protest wniesiony po upływie terminu wskazanego w art. 241 § 1 k.wyb., co ma miejsce w niniejszej sprawie.

Z uwagi na wskazane okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]